

## **Οι συνέπειες του ολλανδικού διεθνούς εμπορίου στην στρατηγική των εξαγωγικών επιχειρήσεων.**

Στο πλαίσιο του Προγράμματος Παγκοσμιοποίησης (*Internationalisation Monitor*) της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ολλανδίας, δημοσιεύτηκε πρόσφατα μελέτη της ανωτέρω Υπηρεσίας η οποία περιγράφει τις τάσεις του ολλανδικού διεθνούς εμπορίου και τις συνέπειές του στην στρατηγική των εξαγωγικών επιχειρήσεων. Παρακάτω παρατίθενται μερικά από τα κύρια ευρήματα αυτής της μελέτης:

### *Στρατηγικές εξαγωγής*

- Περίπου το 54% των εισαγωγών προέρχεται από την ΕΕ. Αυτές οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 10% το 2017, ενώ οι εισαγωγές από χώρες εκτός ΕΕ αυξήθηκαν κατά 11%.
- Το μερίδιο των εξαγωγών σε άλλες χώρες εκτός της ΕΕ μειώνεται. Το 2002, περίπου το 80% των ολλανδικών εξαγωγών προορίζονταν για την ΕΕ, ενώ το 2017 ήταν 71%.
- Το 2017, η συνολική αξία των εισαγωγών ανερχόταν σε 397 δις ευρώ. Το 48% των εισαγωγών αυτών προοριζόταν για επανεξαγωγή, π.χ. smartphones που εισάγονται από την Κίνα και προορίζονται για τη γερμανική αγορά. Ο κύριος όγκος των εισαγωγών (205 δις ευρώ) προοριζόταν για την κατανάλωση της εγχώριας αγοράς ή για περαιτέρω επεξεργασία.
- Το 2017, η συνολική αξία των εξαγωγών ανερχόταν σε 462 δις ευρώ. Περισσότερο από το ήμισυ αποτελούταν από επανεξαγόμενα εμπορεύματα όπως τα smartphones, οι υπολογιστές ή ο άνθρακας. Οι εξαγωγές προϊόντων που παράγονται στην χώρα ανήλθαν σε 228 δις ευρώ. Τέτοια προϊόντα περιλαμβάνουν τυρί, κομμένα άνθη και προϊόντα εξευγενισμένου πετρελαίου.
- Το 2017, υπήρχαν περίπου 51.000 επιχειρήσεις που εξήγαν και εισήγαγαν προϊόντα, 90.000 επιχειρήσεις που μόνο εισήγαγαν προϊόντα και 23.000 επιχειρήσεις που ασχολήθηκαν μόνον με εξαγωγές.
- Οι επιχειρήσεις που επικεντρώθηκαν αποκλειστικά στις εισαγωγές ή στις εξαγωγές αγαθών βρίσκονται σχετικά συχνότερα στο λιανικό εμπόριο ή σε εμπορικές υπηρεσίες.
- Περίπου το 1% των ολλανδικών επιχειρήσεων πραγματοποιούν επενδύσεις στο εξωτερικό.
- Οι επιχειρήσεις που επενδύουν στο εξωτερικό δραστηριοποιούνται στον τομέα χονδρικής ή στο εμπόριο υπηρεσιών.
- Σχετικά λίγες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) πραγματοποιούν επενδύσεις στο εξωτερικό.
- Οι πέντε μεγαλύτεροι προορισμοί για ολλανδικές επιχειρήσεις που επενδύουν στο εξωτερικό είναι η Γερμανία, το Βέλγιο, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γαλλία και οι Ηνωμένες Πολιτείες.

- Γενικά, μεταξύ 45% και 65% των επιχειρήσεων συνδυάζουν τις επενδύσεις σε μια συγκεκριμένη χώρα με εμπόριο αγαθών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αυτό συνεπάγεται συνδυασμό των επενδύσεων και των εξαγωγών. Στην περίπτωση της Κίνας και της Ινδίας, συνεπάγεται συνδυασμό των επενδύσεων και των εισαγωγών.
- Οι επενδύσεις σε συνδυασμό με τις εισαγωγές αφορούν συχνά ενδιάμεσα προϊόντα.
- Οι επενδύσεις σε χώρες χαμηλού εισοδήματος είναι σχετικά συχνά συνδυασμένες τις εξαγωγές καταναλωτικών αγαθών.
- Οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με την εξαγωγή προϊόντων που δεν τα παράγουν οι ίδιες ( Carry-Along Trade - CAT ), εξάγουν προϊόντα σε 15 χώρες της ΕΕ κατά μέσο όρο.
- Οι επιχειρήσεις που εφαρμόζουν μια στρατηγική εξαγωγής αγαθών που δεν τα παράγουν οι ίδιες (προϊόντων CAT) έχουν κατά μέσο όρο περισσότερους εταίρους εξαγωγών από ότι οι επιχειρήσεις χωρίς προϊόντα CAT. Επίσης ο αριθμός των διμερών εμπορικών σχέσεων είναι υψηλότερος. Οι μεταπωλητές έχουν κατά μέσο όρο 27 διμερείς εμπορικές σχέσεις εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε αντίθεση με τις 16 εμπορικές σχέσεις που έχουν οι επιχειρήσεις παρόμοιου μεγέθους χωρίς εμπόριο προϊόντων CAT.
- Κατά τα έτη 2010 - 2015, περίπου 36.000 επιχειρήσεις έλαβαν κυβερνητική στήριξη για τις δραστηριότητες διεθνοποίησης, που περιλαμβάνουν από συμμετοχή σε εμπορικές αποστολές έως τη λήψη εξατομικευμένων πληροφοριών από διπλωματικές αντιπροσωπείες της Ολλανδίας στο εξωτερικό.
- Οι πιο σημαντικοί προορισμοί για τους οποίους η ολλανδική κυβέρνηση παρέχει υποστήριξη είναι η Γερμανία και η Κίνα, ακολουθούμενη από μια μεγάλη ομάδα χωρών συμπεριλαμβανομένων των Ηνωμένων Πολιτειών, της Τουρκίας και της Ρωσίας.
- Ένα σχετικά μεγάλο ποσό κρατικής στήριξης απευθύνεται σε δραστηριότητες σε λιγότερο ευπρόσιτες χώρες όπως η Κίνα και η Τουρκία.
- Σε απόλυτες τιμές, οι χονδρέμποροι λαμβάνουν τη μεγαλύτερη υποστήριξη για τη διεθνοποίηση των δραστηριοτήτων τους.
- Οι περισσότερες επιχειρήσεις που αναζητούν κρατική στήριξη εξάγουν και προτίθενται να αυξήσουν αυτές τις εξαγωγές ή να εισέλθουν σε νέες αγορές προορισμού.
- Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) λαμβάνουν σχετικά μικρή στήριξη για τις δραστηριότητες διεθνοποίησής τους.

*Τάσεις όσον αφορά στην εξαγωγή αγαθών που δεν τα παράγουν οι ίδιες οι επιχειρήσεις ( CAT ).*

- Ο όρος CAT αναφέρεται σε προϊόντα που δεν κατασκευάζονται από τις ίδιες τις επιχειρήσεις αλλά εξάγονται μαζί με τα παραγόμενα από την εταιρία προϊόντα. Πρόκειται για μια στρατηγική εξαγωγών που επιτρέπει στις επιχειρήσεις να αυξήσουν τα έσοδά τους.
- Μερικές μελέτες περιπτώσεων ορισμένων κλάδων δείχνουν ότι πράγματι ολλανδικές επιχειρήσεις εξάγουν σε μεγάλη κλίμακα αγαθά που δεν παράγουν οι ίδιες. Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις πρόκειται για μικρές ή παρεπόμενες συναλλαγές που δεν εμπίπτουν απαραίτητα στο επιχειρηματικό μοντέλο τύπου CAT. Στο σημείο αυτό είναι χρήσιμος ο

διαχωρισμός των εξαγωγών προϊόντων τα οποία δεν παράγονται από τις ίδιες τις επιχειρήσεις, από τις άλλες εξαγωγές.

- Το 35% όλων των εξαγωγικών επιχειρήσεων που παράγουν οι ίδιες τα προϊόντα, εμπλουτίζουν το χαρτοφυλάκιο των προϊόντων τους εξάγοντας προϊόντα τύπου CAT. Το μερίδιο προϊόντων CAT στις συνολικές εξαγωγές αγαθών παρουσιάζει μια μέτρια ανοδική τάση τα τελευταία χρόνια 2010- 2016, από περίπου 18% το 2010 σε πάνω από 20% το 2016.

- Το μερίδιο των εξαγωγών προϊόντων τύπου CAT ποικίλλει σημαντικά μεταξύ των βιομηχανιών. Στις περισσότερες βιομηχανίες, το μερίδιο των εξαγωγών προϊόντων CAT δεν αλλάζει πολύ με την πάροδο του χρόνου.

- Τρεις βιομηχανίες (βιομηχανία τροφίμων, ηλεκτρονικά προϊόντα και μηχανήματα και εξοπλισμός μεταφοράς) εμφανίζουν μέση τιμή εξαγωγής CAT από 21% στο 22%.

- Οι κατασκευαστές ενδυμάτων εμφανίζουν παραδόξως χαμηλό μερίδιο εξαγωγών προϊόντων CAT. Μολονότι αυτή η βιομηχανία κατασκευάζει προϊόντα που φαίνονται εξαιρετικά κατάλληλα για τον εμπλουτισμό τους μέσω προϊόντων CAT, παρ'όλα αυτά, η βιομηχανία ειδών ένδυσης χαρακτηρίζεται από το μεγαλύτερο μερίδιο των εξαγωγών που παράγει η ίδια, δηλαδή περίπου 80%.

*Η αλληλεπίδραση της παραγωγής και των εξαγωγών: στρατηγική και μοντέλο εσόδων της ολλανδικής βιομηχανίας*

- Κατά την περίοδο 2010-2015, ο ολλανδικός κατασκευαστικός τομέας παρουσίασε 18% αύξηση της αξίας των εξαγωγών και αύξηση κατά 3% των εξαγωγών προϊόντων σε συνδυασμό χωρών.

- Ορισμένοι βιομηχανικοί κλάδοι, συμπεριλαμβανομένης της κατασκευής αυτοκινήτων, παρουσιάζουν αύξηση της αξίας των εξαγωγών παράλληλα με τον μειούμενο αριθμό εξαγωγών προϊόντων σε συνδυασμό χωρών. Αυτό μπορεί να αποτελεί ένδειξη της βιομηχανίας στην εξειδίκευση σε συγκεκριμένες εξαγωγές εμπορευμάτων ή στην εστίαση συγκεκριμένων αγορών.

- Στους κλάδους της μεταποιητικής βιομηχανίας που επελέγησαν για περαιτέρω επεξεργασία (προϊόντα διατροφής, χημικά προϊόντα, μηχανήματα και ηλεκτρολογικός εξοπλισμός), το εμπόριο προϊόντων CAT αυξάνεται περισσότερο από το εμπόριο προϊόντων που παράγονται από τις ίδιες τις επιχειρήσεις.

- Συνολικά, η αύξηση της αξίας των εξαγωγών και του αριθμού των εξαγωγών προϊόντων σε συνδυασμό χωρών εμφανίζονται ταυτόχρονα.

- Οι κατασκευαστές παρέχουν συχνά ανταλλακτικά στους πελάτες τους ως μορφή προϊόντων CAT. Αυτή είναι μια κοινή στρατηγική μεταξύ των κατασκευαστών μηχανημάτων ή επίπλων. Με αυτόν τον τρόπο, ο κατασκευαστής παρέχει μια πρόσθετη υπηρεσία στους πελάτες του και επιτρέπει στον κατασκευαστή να παραμείνει εμπλεκόμενος στην συντήρηση των μηχανημάτων.

- Παρατηρείται συχνά μεταξύ των κατασκευαστών τροφίμων και ποτών, όπως για παράδειγμα οι ζυθοποιίες μπίρας, να συνδέουν την εξαγωγή μπίρας με είδη όπως τα ψυγεία μπίρας και βαρέλια, αλλά και με διαφημιστικά υλικά όπως ημερολόγια, μπλουζάκια, γυαλιά ηλίου και παιγνιόχαρτα.

- Το πιο συνηθισμένο προϊόν που εξάγεται από τους κατασκευαστές ως προϊόν CAT είναι το υλικό συσκευασίας. Σχεδόν κάθε κλάδος της βιομηχανίας εξάγει υλικά συσκευασίας που δεν παράγει ο ίδιος ( προϊόντα CAT).

- Στο ολλανδικό μεταποιητικό τομέα (με 20 ή περισσότερους υπαλλήλους), το 35% των επιχειρήσεων συμμετέχουν στην πώληση προϊόντων CAT. Οι περισσότερες είναι συχνά πολυεθνικές. Μικρές ή ανεξάρτητες επιχειρήσεις είναι λιγότερο πιθανό να συμμετάσχουν στην πώληση προϊόντων CAT.

- Οι κατασκευαστές που συμμετέχουν στις εξαγωγές, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων CAT, είναι κατά 7,6% πιο παραγωγικοί από τους ομολόγους τους χωρίς πώληση προϊόντων CAT. Οι πρώτοι πιθανώς βασίζονται σε ένα μεγαλύτερο δίκτυο διανομών και προμηθευτών από ό, τι οι τελευταίοι. Μόνο οι πιο παραγωγικές επιχειρήσεις είναι σε θέση να φέρουν το επιπλέον κόστος για τη διαχείριση αυτών των δικτύων.

- Οι επιχειρήσεις με σχετικά υψηλό μερίδιο στις εξαγωγές προϊόντων CAT είναι πιο παραγωγικές από αυτές εκείνων που εξάγουν σχετικά πολλά προϊόντα CAT.

- Η σχέση μεταξύ εξαγωγών προϊόντων CAT και παραγωγικότητας ολοκληρώνεται σε ένα ανώτατο όριο. Η παραγωγικότητα είναι στο υψηλότερο επίπεδο μεταξύ των επιχειρήσεων όταν το ποσοστό των εξαγωγών προϊόντων CAT είναι 42%.

#### *Οι εξαγωγείς και οι εμπορικές τους σχέσεις εντός της ΕΕ*

- Το 2017, περίπου 52.000 εξαγωγείς ολλανδικών προϊόντων δραστηριοποιήθηκαν στην αγορά της ΕΕ σύμφωνα με τα στοιχεία ενδοκοινοτικών συναλλαγών των ολλανδικών φορολογικών αρχών. Σχεδόν τα τρία τέταρτα αυτών των επιχειρήσεων έχουν τουλάχιστον έναν αγοραστή στο Βέλγιο. Αυτό αντιστοιχεί σε περισσότερους από 37.000 εξαγωγείς ενώ η Γερμανία ακολουθεί στη δεύτερη θέση με πάνω από 33.000 επιχειρήσεις.

- Οι 52.000 εξαγωγείς αγαθών αντιπροσωπεύουν άνω των 2,1 εκ. ενδοκοινοτικών συναλλαγών. Αυτό σημαίνει ότι ο μέσος εξαγωγέας αγαθών στην Ολλανδία έχει περίπου 41 εμπορικές σχέσεις εντός της ΕΕ.

- Οι εξαγωγείς υπηρεσιών - συνολικά σχεδόν 40.000 - παρουσιάζουν παρόμοια εικόνα, αν και το μέγεθος της πελατειακής βάσης είναι πολύ μικρότερο. Οι εξαγωγείς υπηρεσιών έχουν λιγότερες εμπορικές σχέσεις εντός την ΕΕ από ότι οι εξαγωγείς αγαθών. Το Βέλγιο και η Γερμανία είναι στην κορυφή με τον μεγαλύτερο αριθμό εμπορικών σχέσεων ανά εξαγωγέα κατά μέσο όρο.

- Οι επιχειρήσεις που εξάγουν αγαθά ή υπηρεσίες προς το Ηνωμένο Βασίλειο παρουσιάζουν την υψηλότερη εξάρτηση σε σύγκριση με τους άλλους σημαντικούς εμπορικούς εταίρους. Περισσότεροι από 7.000 εξαγωγείς αγαθών έχουν μόνο έναν

αγοραστή στο Ηνωμένο Βασίλειο, αριθμός ο οποίος αντιστοιχεί στο 43% όλων των εξαγωγέων αγαθών που εξάγουν εμπορεύματα στο Ηνωμένο Βασίλειο.

- Από τη μελέτη προκύπτει ότι οι ανεξάρτητες ΜΜΕ έχουν γενικά λιγότερες εμπορικές συναλλαγές σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις. Επιχειρήσεις με σχετικά μεγάλες εξαγωγές σπάνια εξαρτώνται από μία ή περισσότερες ενδοκοινοτικές εμπορικές σχέσεις. Ο μέσος χονδρέμπορος και κατασκευαστής έχει τον μεγαλύτερο αριθμό εξαγωγικών σχέσεων στην ΕΕ. Αυτό ισχύει για τους εξαγωγείς τόσο των αγαθών όσο και των υπηρεσιών.

- Περίπου 7.500 ανεξάρτητες ΜΜΕ άρχισαν να εξάγουν αγαθά το 2014 και ένας παρόμοιος αριθμός ΜΜΕ δραστηριοποιήθηκε στην εξαγωγή υπηρεσιών. Μέχρι το 2017, μόνο το 43% των εξαγωγέων αγαθών και το 40% των εξαγωγέων υπηρεσιών που ξεκίνησαν το 2014 εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται ως εξαγωγείς.

- Η έρευνα δείχνει ότι, είναι σχετικά δυσχερέστερο για ανεξάρτητες ΜΜΕ παροχής υπηρεσιών να επεκτείνουν τις εμπορικές τους σχέσεις μετά από την έναρξη της εξαγωγικής τους δραστηριότητας. Σε δέκα από τις 27 χώρες της ΕΕ, οι εξαγωγείς υπηρεσιών είδαν τον αριθμό των εμπορικών τους σχέσεων να μειώνεται κατά την περίοδο 2014-2017. Είναι αξιοσημείωτο ότι, κατά την ίδια περίοδο, οι εξαγωγείς αγαθών μπόρεσαν να αυξήσουν τις εξαγωγικές τους δραστηριότητες σε κάθε χώρα της ΕΕ.